

Aan
De minister van Financiën van Curaçao

**College financieel toezicht
Curaçao en Sint Maarten**

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999) 4619081
Telefax (+5999) 4619088

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet
Convent Building 26
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331
Telefax (+1721) 5430379

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Contactpersoon
David Abrahams

Telefoonnummer
+5999 4619081

Datum
28 mei 2015

E-mail
info@cft.cw

Ons kenmerk
Cft 201500102

Uw kenmerk

Pagina
1/4

Bijlagen
-

Onderwerp
Begrotingsvoorbereiding 2016 Curaçao

Geachte heer Jardim,

Conform de Staatsregeling van Curaçao dient de ontwerpbegroting 2016 uiterlijk op de tweede dinsdag van september aan de Staten te worden aangeboden. Het is gebruikelijk dat in de periode hieraan voorafgaand een conceptversie van de ontwerpbegroting voor advies wordt ingediend bij het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft), zodat de Staten bij de behandeling van de ontwerpbegroting kunnen beschikken over zowel het advies van de Raad van Advies als van het Cft. Ten behoeve van de begrotingsvoorbereiding 2016 stelt het Cft u middels deze brief op de hoogte welke onderdelen –naast de gebruikelijke aspecten- zullen worden betrokken bij de toetsing van de begroting 2016.

Toetsingskader

Uiteraard zal het Cft de ontwerpbegroting 2016 toetsen aan de financiële normen zoals opgenomen in artikel 15 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft). Dit betekent dat wordt beoordeeld of de gewone dienst en de kapitaaldienst sluitend zijn, de rentelastnorm niet wordt overschreden en er een uiteenzetting wordt verstrekt van de financiële toestand van Curaçao. Tevens dient de begroting volledig, controleerbaar, ordelijk en volledig toegelicht te zijn. Het Cft zal daartoe in het bijzonder de volgende punten meenemen bij de beoordeling van de ontwerpbegroting 2016.

Sociale fondsen

Uit recente publicaties blijkt dat de financiële situatie van de sociale fondsen in een aantal gevallen zwak is. Het brede schommelfonds is praktisch uitgeput en waarschijnlijk wordt in de eerste helft van 2015 de bodem bereikt. Dit is aanzienlijk eerder dan eind 2015/begin 2016 waar eerst vanuit werd gegaan. Aan het begin van 2015 heeft Curaçao maatregelen geïdentificeerd om de ontwikkelingen het hoofd te bieden. De effecten daarvan zijn nog niet zichtbaar, mede omdat er nog niet voldoende realisatiecijfers zijn. Het Cft verwacht dat de zwakke positie zijn weerslag zal hebben op de meerjarenbegroting. Een correcte inbedding van de effecten in de begroting, al dan niet gecombineerd met aanvullende maatregelen, lijkt onontkoombaar. Het Cft zal bij de begrotingsvoorbereiding 2016 aan dit punt bijzondere aandacht besteden en dit sterk laten meewegen in het totale advies van het Cft ten aanzien van de ontwerpbegroting 2016.

De haalbaarheid en uitvoerbaarheid van de kapitaaldienst

Bij de toetsing van de ontwerpbegroting 2016 zal het Cft er op toezien dat de kapitaaldienst (meerjarig) realistisch en uitvoerbaar is. De kapitaaldienst dient geen overzicht van de wensenlijsten van de verschillende ministeries te zijn, maar dient een realistisch beeld te schetsen van de investeringen die (meerjarig) gedaan zullen worden. Dit impliceert dat in de raad van ministers op basis van een afweging van prioriteiten keuzes moeten worden gemaakt. Aan deze geaccordeerde prioriteitsstelling dient een uitvoeringskalender van de bijbehorende uitgaven te worden gekoppeld evenals een overzicht wanneer in het proces eigen middelen of een lening wordt gebruikt. Ambtelijk kan deze besluitvorming worden voorbereid door de interdepartementale stuurgroep voor investeringen. Daarbij dient rekening te worden gehouden met een lange termijn visie op de ontwikkeling van de schuldquote en de absorptiecapaciteit van het land, in zowel economisch perspectief als in termen van ambtelijke uitvoeringscapaciteit.

Het concreet beoordelen van investeringswensen is in het verleden niet goed mogelijk geweest aangezien de kapitaaldienst ten tijde van de begrotingstoetsing daarvoor nooit voldoende onderbouwd was en omdat investeringsvoornemens gedurende het jaar vaak nog in beweging zijn. Daarom heeft het Cft altijd een voorbehoud gemaakt bij de kapitaaldienst en de daadwerkelijke toetsing van individuele investeringsvoornemens op een later moment gedaan als er een concreet verzoek was om te lenen. Aangezien op dit punt in de afgelopen jaren geen verbetering of zelfs verslechtering is opgetreden, zal het Cft kritischer zijn in haar oordeel ten aanzien van dit punt dan in voorgaande jaren. Dit zou eventueel kunnen uitmonden in een negatief advies op dit punt van de begroting.

Daarnaast zal het Cft bijzondere aandacht besteden aan de houdbaarheid van de schuld van het land Curaçao en de schuldquote in het bijzonder. Door de huidige historische lage rentes is er ruimte binnen de rentelastnorm. Tegelijkertijd moet er rekening mee worden gehouden dat toekomstige (her)financiering tegen aanzienlijk hogere rentepercentages kan plaatsvinden.

De norm heeft als doel de schuld en de (rente-)lasten op de lange termijn houdbaar te houden voor het land. Het Cft zal daarom op dit punt scherp toezien op de lange termijn effecten voor het land Curaçao.

Dividendbeleid van de overheidsvennootschappen

Ten aanzien van het dividendbeleid bij overheidsvennootschappen merkt het Cft op dat het goed is dat deze vennootschappen een bijdrage kunnen leveren aan de begroting van Curaçao. Bij de beoordeling van de ontwerpbegroting zal op het gebied van dividenden door het Cft gekeken worden naar een onderbouwing ten aanzien van de betreffende vennootschap. Hierbij moet gedacht worden aan ten minste de meest recente jaarrekeningen en/of actuele financiële gegevens evenals het (concept) dividendbeleid dat aan deze meeropbrengsten ten grondslag ligt.

Verder vraagt het Cft al geruime tijd aandacht voor de overheidsvennootschappen waar het financieel niet goed gaat. Het Cft is van mening dat hiervoor een voorziening getroffen dient te worden, al dan niet gevoed uit de eerder genoemde dividenden van overheidsvennootschappen die financieel wel goed presteren, om zo voorbereid te zijn op het moment dat financieel bijgesprongen dient te worden in het geval van vennootschappen die diensten leveren van groot maatschappelijk belang. Het treffen van een dergelijk voorziening neemt uiteraard niet weg dat een herstructurering van de verlieslatende overheidsvennootschappen noodzakelijk blijft om een op de lange termijn houdbare situatie te verwerven. Daartoe gaat het Cft er vanuit dat in de begroting 2016 een update wordt opgenomen van de plannen van aanpak om de financiële positie van de vier geïdentificeerde overheids-NV's in problemen – Aqualectra, CDM, Cpost International en het Analytisch Diagnostisch Centrum – weer gezond te maken.

HNO/SEHOS

Het Cft volgt de ontwikkelingen rond SEHOS en het HNO op de voet vanwege de zeer aanzienlijke financiële effecten. De recente ontwikkelingen rond de bouw van het HNO zullen mogelijk effecten op de meerjarenbegroting van Curaçao hebben. Het Cft zal toetsen of eventuele meerkosten rond de bouw van het HNO evenals effecten op de meerjarige (financiële) exploitatie van het ziekenhuis op een juiste wijze worden verwerkt in de ontwerpbegroting. Ook zal een update van de business case mogelijk noodzakelijk zijn. Daarnaast zal het Cft bezien in hoeverre de financiële steun die momenteel aan het SEHOS wordt verleend, gevolgen heeft voor de (meerjaren)begroting.

Financieel beheer

Goed financieel beheer is noodzakelijk om te komen tot een volledige, ordelijke en controleerbare begroting. Naast bovenstaande punten zal het Cft conform artikel 15 lid 2 Rft bij de beoordeling van de begroting aandacht geven aan volledigheid, ordelijkheid en controleerbaarheid.

Kenmerk
Cft 201500102
Blad
4/4

Het Cft benadrukt het belang van bovenstaande aspecten voor een beoordeling van de begroting 2016 en om te bezien of de begroting voldoet aan de criteria uit de Rft. Dit is van belang voor een positieve advisering van het Cft over de begroting 2016, evenals eventuele voorgenomen leningen.

Om ervoor te zorgen dat de ontwerpbegroting 2016 voldoet aan bovengenoemde onderdelen, is het Cft uiteraard bereid om in een vroeg stadium met u en uw medewerkers in overleg te treden over (concepten van) de ontwerpbegroting en de onderliggende stukken. Het Cft gaat ervan uit dat de goede samenwerking tussen het secretariaat van het Cft en uw ministerie wordt voortgezet en dat dit zal leiden tot het gewenste resultaat.

Mocht u behoefte hebben aan een toelichting op dit schrijven dan is het Cft gaarne bereid die te geven.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

prof. dr. A.F.P. Bakker

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De minister-president van Curaçao
De secretaris-generaal van Financiën van Curaçao